

Jūsų magnificencija Vilniaus universiteto rektoriau!

Gerbiamieji ceremonijos svečiai!

Mielieji absolventai!

Ponios ir ponai!

Būnant Vilniaus universiteto Teisės fakulteto dekanu kalbėti tenka nemažai ir įvairiomis progomis, ir ši kalba man jau ne pirmoji iškilmingai įteikiant magistro diplomus. Vis dėlto kiekvieną kartą su virpančia širdimi galvoju, ką norėčiau ir ką turėčiau jums pasakyti šia proga. Taigi, mano kalba susidės iš trijų dalių.

I dalis. Padėkos

Kalbą pradedu tradiciškai, nuo padėkų. Pirmiausia dėkoju visiems mūsų dėstytojams, kurie šiuos penkerius metus įdėjo daug laiko ir pastangų, kad šiandien galėtume jumis, mielieji absolventai, didžiuotis. Dėstytojams, kurie visą šį laiką nuoširdžiai stengėsi, įkvėpė jus ir rodė kelią. Nuoširdžiai dėkoju visiems Vilniaus universiteto ir Teisės fakulteto darbuotojams, kurių dėka studijos vyko sklandžiai, kurie jumis rūpinosi ir kurie, patikėkite, ne mažiau už jus džiaugėsi jūsų pasiekimais.

Dėkoju visiems fakulteto draugams, socialiniams partneriams, alumnams – už tai, kad savo patarimais, savo pavyzdžiu ir įsitraukimu mus įkvepiate ir padedate augti.

Dėkoju jūsų, mielieji absolventai, artimiesiems – tėveliams, seneliams, vaikučiams, visiems visiems artimiesiems, - kad jus palaikė, rėmė ir skatino. Tikrai

žinau, taip jau yra, kad per šiuos penkerius metus buvo ir sunkesnių momentų, kada jų nuoširdus rūpestis jumis, patarimas ar paskatinimas buvo labai svarbus.

Ir, aišku, dėkoju jums, mielieji absolventai. Dėkoju, kad pasirinkote studijuoti mūsų fakultete, kad mumis patikėjote. Atėjote tikrai sunkiu visiems mums laikui, kada pasaulį buvo sukausčiusi Covid-19 pandemija ir neapibrėžtumo buvo tikrai daug. Kad buvote kantrūs ir gerąją prasmę užsispyrę Vilniaus universiteto ir Teisės fakulteto erdves matydami tik savo kompiuterių ekranuose. Žvelgiu į jus ir matau, kaip jūs sustiprėjote, kaip jūs išdrąsėjote, kaip jūs išaugote. Visada sakiau, kad jūsų sėkmė, tai ir mūsų sėkmė, kad kai sekasi jums, sekasi ir mums, kad kai augate jūs, auga visa mūsų bendruomenė. Todėl iš visos širdies dėkoju jums: jūsų dėka mūsų bendruomenė tapo dar ryškesnė ir, neabejoju, stipresnė.

II dalis. Iššūkiai

Gaila, bet dabarties pasaulyje labai trūksta darnos ir harmonijos, todėl iššūkių jums tikrai netrūks. Ar kalbėtume apie klimato kaitą, ar apie nuo taršos dūstančią žemę, ar apie nuožmius karus ir kitus ginkluotus konfliktus, ar ekonominius karus, ar dabarties sąjungų trapumą, ar demokratijos ir teisinės valstybės eroziją, ar technologijų plėtrą – tų iššūkių yra užtektinai ir su jais anksčiau ar vėliau dorotis teks jums. Štai toks palikimas laukia jūsų, todėl būkite pasiruošę.

Kita vertus, nemanau, kad anksčiau žmonės buvo geresni, o žolė žalesnė. Kiekvienai kartai tenka savi iššūkiai ir savos krizės. Kitaip nebus. Nebent dabarties ar ateities kartoms geriau tik todėl, kad galima kreiptis į praeities banką, kuriame kaupiamos praeities kartų patirtys. Šia proga norėčiau jums vėl priminti XII

amžiaus šviesuolio Bernardo Šartriečio mintį, kad kiekviena karta yra tarsi nykštukas, kurie vis dėlto mato daugiau ir toliau už pirmtakus ne todėl, kad jų žvilgsnis aštresnis ir skvarbesnis, bet todėl, kad kiekviena karta yra pakelta ant milžino – jų protėvių – pečių. Gal nuskambės keistai, bet prieš jus nėra nieko, ko jau nebūtų buvę.

Pasaulis nuostabus, bet kartu ir paradoksalus bei kupinas slėpinių. Esu su jumis aptarinėjęs garsiąją Cicerono mintį: Esame įstatymo vergai tam, kad būtume laisvi. Skamba keistai: vardan laisvės turime tapti vergais. Arba kaip kadaise perspėjo de Tocqueville: įsigalint laisvės ir lygybės idealams, žmonija susidurs su atgimsiančios tironijos grėsme. Arba kad blogio imperijos griūtis neturėjo užliūliuoti Vakarų pasaulio ir tikrai nebuvo istorijos pabaiga, kaip manė F. Fukuyama, o klojo pagrindus tam, ką visai neseniai Anne Applebaum pavadino UAB Autokratija.

Viliuosi, kad studijuodami Vilniaus universitete ir jo Teisės fakultete įgijote reikiamus intelektualius ir vertybinius pagrindus veikti ateityje ir gebėsite sėkmingai įveikti jums teksiančius iššūkius. Tad šiandien, išlydint jus iš mūsų Alma Mater, norėčiau išsakyti tik tris palinkėjimus.

III dalis. Palinkėjimai

Pirmasis palinkėjimas: būkite pasiruošę tarnauti šviesai ir teisingumui. Tikiu, kad esate giliai į širdis įsidėję žodžius: iustitia est fundamentum regnorum – teisingumas yra valstybės pagrindas. Ir kad valstybė, kurioje nėra neteisingumo, pasak Aurelijaus Augustino, yra ne kas kita kaip tik didelė plėšikų gauja. Tad būkite ištikimi teisingumui –šiai didžiajai žmonijos vertybei. Machiavellis kažkada

sakė, kad Fortūna yra aikštinga deivė. Temidė, galvoju, taip pat, todėl geriau jos neapleisti.

Antrasis palinkėjimas tebūnie toks. Mano labai mėgstamos grupės baladėje yra tokie žodžiai: „Atverk savo protą kitokiam požiūriui, ir niekas daugiau nesvarbu“. Steve Jobs kvietė: „Žvelkite kitaip“. Kokią šių žodžių prasmė? Ar tai kvietimas bet kokia ginti savo požiūrį? Kvietimas susipriešinti su kitais? Šventajame Rašte yra pasakojama istorija tada dar Sauliaus, kuris nuožmiai persekiojo krikščionis ir dėl to buvo apakintas. Bet kai tik jis suprato klydęs, praregėjo. Lygiai taip ir mes kvietimą atverti protą kitokiam požiūriui ar veikti kitaip turime suprasti kaip raginimą bet kurioje situacijoje ieškoti pačių geriausių sprendimų. Atrasti būdus padaryti pasaulį gražesnį, o žmones laimingesnius. Mes, teisininkai, esame tarsi visuomenės gydytojai, todėl linkiu jums išminties ir šviesaus kūrybiškumo.

Pagaliau, trečiasis palinkėjimas. Esame didelė bendruomenė, esame labai skirtingi savo požiūriais, patirtimis, pomėgiais ir dar daug kuo. Bet taip pat esame labai talentingų asmenybių bendruomenė, labai protingų ir gabių žmonių bendruomenė. Vis dėlto tikrai yra kažkas, kas mums visiems bendra, kas mus, be galo skirtingus, vienija? Kas tai galėtų būti? Kaip tik čia norėčiau užbaigti savo kalbą. Užbaigti Vilniaus universiteto Teisės fakulteto studento priesaikos, kurios autorius yra mūsų charizmatiškasis profesorius Vytautas Nekrošius, žodžiais, kad įsidėtumėte juos giliai į širdį ir visada prisimintumėte: „Teisės fakultetas yra mano fakultetas, todėl nuo dabar ir visą gyvenimą būsiu už jį ir su juo“.

Kuo geriausios sėkmės Jums,

Haroldas Šinkūnas